

6. 5. 2013, V Ljubljani

CENTER RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE KAJUHOVA 32 U

1000 Ljubljana

Zadeva: Pobuda za revizijo poklicnih standardov s področja gradbeništva

Spoštovani!

Na področju gradbeništva so se v Sloveniji in v Evropski uniji zgodile večje spremembe. V Sloveniji beležimo upad gradbenih del v novogradnjah predvsem v stanovanjski gradnji, upad čeprav manjši, pa je opazen tudi v gradnji infrastrukturnih objektov. Zmanjšanje gradbene dejavnosti glede na pokazatelje verjetno nekaj časa ne bo doseglo visokih ravni v letih 2006–2009. V okviru Evropske unije se postavlja kot prioriteta podnebno-energijska politika in s tem energijsko učinkovita prenova obstoječih stavb ter uporaba obnovljivih virov energije v stavbah. Predvideva se, da bodo morale vse javne stavbe zadostiti pogoju porabe čim manj energije, za pokrivanje potreb pa uporabljati čim bolj energetsko učinkovite tehnologije in kar največ obnovljivih virov.

Evropska zakonodaja zahteva, da bomo po letu 2020 v EU lahko gradili le še skoraj nič energijske stavbe. Zavezuje nas podnebno energijski sveženj ukrepov 20-20-20 do 2020, po katerem moramo zmanjšati emisije toplogrednih plinov za 20 odstotkov, zvišati energetsko učinkovitost za 20 odstotkov in povečati delež obnovljivih virov energije za 20 odstotkov. Leto 2020 je pred vrati zato ciljev skoraj nič energijske gradnje ne bomo mogli doseči brez dobro usposobljenih izvajalcev gradnje. A je Slovenija s strani Bruslja v aprilu 2013 prejela drug opomin, saj bi Direktivo o energetski učinkovitosti stavb morala kot članica EU v nacionalno zakonodajo prenesti do 9. julija 2012. Članice EU morajo na podlagi te direktive določiti in uporabljati minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti novih in obstoječih stavb, zagotoviti certificiranje energetske učinkovitosti stavb ter zahtevati redne preglede ogrevalnih in klimatskih sistemov.

Uredbo o zelenem javnem naročanju je Vlada Republike Slovenije sprejela je 8. 12. 2011, le –ta pa določa okoljske zahteve za 11 skupin izdelkov in storitev. Od prej omenjenih priloga št. 7 pokriva stavbe, vključno s projektiranjem, gradnjo, rednim in investicijskim vzdrževanjem stavb ter vgradnjo in montažo posameznih naprav in proizvodov v stavbi. Dejstvo je, da javni naročniki niso večji uporabe in ne poznajo široke vsebine uredbe, še zlasti področja priloge 7, zato bo potreben določen čas, da osvojijo »zeleno gradbena znanja«. Na podlagi sprejete uredbe se v Sloveniji v zadnjem času v ospredje postavlja povečanje deleža gradnje stavb z uporabo lesa in lesnih tvoriv (npr. zeleno javno naročanje: V javnih stavbah uporaba najmanj 30 odstotkov lesa ali lesnih tvoriv ...), energetska sanacija vseh še zlasti pa javnih stavb z upoštevanjem evropskih standardov in koriščenjem evropskih sredstev. S tem namenom so v letu 2013 Smernice za trajnostno gradnjo z dovoljenjem BMVBS in z namenom približanja meril trajnostne gradnje slovenski strokovni in laični javnosti Slovensko združenje za trajnostno gradnjo, Inženirska zbornica Slovenije, Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije in Zavod za gradbeništvo prevedli v slovenski jezik.

Pristop k projektiranju, gradnji in uporabi stavb je v EU tako na vseh pravnih in upravnih nivojih naravnano na celostno interdisciplinarno vrednotenje vseh sestavnih področij življenja in gospodarstva; začeni z okoljem, energetiko, zdravjem, socialo in naravnimi dobrinami. Trajnostno gradbeništvo je lahko pomemben vzvod za ponovni gospodarski cikel in rast tako v EU kot tudi v Sloveniji.

Vežano na predstavljena dejstva GZS ZGIGM ugotavlja, da mora tudi poklicno izobraževanje za dejavnost gradbeništvo slediti spremembam. Pregledati se morajo poklicni standardi in ugotoviti kakšne spremembe so potrebne. Nove tehnologije gradnje stavb zahtevajo na vseh nivojih od nižjega, srednje poklicnega ter srednje strokovnega izobraževanja nova in tudi specializirana znanja. Programi srednje poklicnega izobraževanja oz. poklici zidar, tesar, izvajalec suhomontažne gradnje, pečar-polagalec keramičnih oblog, slikopleskar izvajajo storitve, ki morajo biti izvedene v skladu z visokimi zahtevami kakovosti novih tehnologij. Nenazadnje pa je nujno, da bo v Sloveniji pridobljeno poklicno znanje tudi kos izzivom, ki so pred nami in bodo lahko panogo gradbeništvo naredili primerljivo z državami v naprednejših evropskih državah. Izvajalci del potrebujejo poleg znanj o gradnji in sanacije stavb še osnovna znanja o izvajanju del pri instalacijah ogrevanja in elektroinstalacijah. Npr. Poklicni standard na nivoju srednjega strokovnega izobraževanja za program oz. poklic gradbeni tehnik je izjemno obsežen. Gradbeni tehnik je usposobljen za številna dela na različnih nivojih: lahko je projektant v biroju, tehnolog v pripravi del, kalkulant v investicijah, vodja posameznih del na gradbišču, tudi izvajalec zahtevnejših del pri gradnji, geodet za manj zahtevne meritve, dela v proizvodnji gradbenih materialov, trgovini ... S pojavom novih tehnologij gradenj stavb se nabor zahtevanih znanj poklica gradbeni tehnik še širi. Zato je revizija tega poklicnega standarda nujna.

GZS ZGIGM bi želela v reviziji poklicnih standardov poleg uvedbe potrebnega znanja o nizkoenergijskih stavbah, urediti tudi nekatera druga znanja in sicer znanje poznavanje in uporaba standardov za gradbene proizvode in storitve, področje zelenih javnih naročil, okoljskih standardov in oznak. Tudi temeljno poznavanje tujih baz podatkov za popise del, normativov kot osnove za izdelavo popisov del in različnih najbolj razširjenih informacijskih programskih rešitev ter načinov dela za izdelavo ponudb v drugih evropskih državah so zelo priporočljiva znanja in zvišujejo vrednost teh poklicev na trgu dela, saj to so to znanja, ki pomenijo za gradbena podjetja konkurenčnost in prednost pri vstopanju na tuje (evropske) trge.

Poklici oz. programi s področja gradbeništva oziroma sama panoga gradbeništvo je ena izmed najpomembnejših panog gospodarstva vsake države. V tem času smo jo v Sloveniji precej zanemarili v primerjavi s sosednjimi državami. Namesto, da bi vztrajali pri svojih izobraženih in primerno plačanih kadrih, smo zadovoljni s povprečno izvedenim in poceni opravljenim delom, ki ga opravljajo mnogokrat tuji delavci, manj izobraženi in usposobljeni.

Na GZS ZGIGM dajemo pobudo za pospešitev revizije poklicnih standardov za področje gradbeništva.

Vljudno prosimo, da našo vlogo obravnavate prednostno.

Lepo vas pozdravljamo.

mag. Jože Renar
Direktor GZS ZGIGM

Branko Selak
Predsednik GZS ZGIGM

